

Alte Drucke

**DE NOTHIS || SPVRIISQVE FILIIS.|| LIBER SINGVLARIS ||
Gabrielis Palaeoti, S. Romanae Ecclesiae || Cardinalis, ac
Bononiensis || Iurisconsulti.|| IN ...**

Paleotti, Gabriele

Frankfurt/Main, 1574/(1573)

VD16 ZV 26219

CAP. XXXVI.

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-149688

rentur.

- 4 Cur naturales olim potius matri quam patri succederent.
- 5 Primus Constantinus legem de naturalibus tulit.
- 6 Quid Valens & Valent. postea constituerint.
- 7 Constantini acerbitas in naturales.
- 8 Alciati opinio confutata.

C A P. XXXVI.

I naturales filios Iure Digestorum institui potuisse volumus, & parentibus successisse, quomodo ergo eos usque ad Constantini tempora ignotos & neglectos

^a Aut quib. mod. nat. sui. in princ.

fuisse tradit Iustinianus? ^a Rursus, si hoc Constantino tribuimus, quomodo deinde primos Valentem & Valenti. in eos humanitate vti coepisse, idē Iustinianus scripsit? ^b Sunt enim hæc tria inter se, è Diámetro, vt aiunt, pignantia, nec facile conciliari posse videntur. Quocirca nil mirū est, si hæctenus interpretes omnes, in hac re explicanda, valde ingenijs cecidisse videntur, cū re vera & acutissima iudicia hæc perplexitas superet, & nescio an quid æque

^b s. discretis. d. Auth.

æque

æquè prima fronte obscurum & implicitum, nostra hæc Iuris scientia contineat. Nos tamè aliorum difficultatib. minimè deterriti, quos alij fluctus trajcere nō potuerunt, *a* facilè Deo duce euadere posse speramus, si tamen æquus nobis iudex lestorq; contingat. Diximus suprâ Iure veteri, naturales à patribus hæredes institui semper potuisse. Nunc illud addimus, rectè id etiam se habere, quod Iustinianus ² dicit, *b* Naturalium nomen Romanis legibus vsque ad Constantinum ignotum omninò fuisse, eumq; primùm de ijs in Constitutionib. suis mentionem fecisse.

a Alex. Ias. Ripa. l. Luci. de vulg. & pupill.

b in d. Auth. in princ.

Ego enim sic hæc interpretor, Romanorum legibus nihil vnquam vsq; ad Constantinū de naturalium successionē cautum fuisse, nec in eorum honorem, nec in contumeliā, propterea quòd illi tunc temporis, vt noui quidam homines extraneorum numero habebantur. Vnde necesse visum non fuerat, quicquam de ijs legibus constituere, prout nec de ceteris, quia alieni erant, & nobis non coniuncti. Interim verò nihil prohibebat, quominus hæredes instituerentur, nam sicuti extraneis, sic & ijs, quiduis legari licebat. Ab intestato ergo non quidem admitterebantur, quoniam de ijs nihil lex statuerat, & hoc est quod Iustinianus ait, *c*

c d. Auth. in princ.

Naturalium nomen Romanorum legib.
 vsque ad Constantini tempus neglectum
 fuisse. Nam quæ ab intestato nobis defe-
 runtur hæreditates, illæ ex lege propriè
 obuenire dicuntur, *a* at in testamentis
 hominum potiùs studium versatur, idcò
 ex testamento rectè capere poterant, id e-
 nim lege nò erat interdictum, & huc per-
 tinent omnia ea exempla, aliàs à nobis re-
 lata, quæ ostendunt & institui, & ijs le-
 gari, & per fideicommissum relinqui li-
 cuisse. Hæc tamen, quo ad patris succes-
 sionem tantùm locum habebant, cuius ra-
 tione ij non filij ab intestato, sed alieni cõ-
 sebantur, & quo ad hanc partem à legibus
 non nominabantur, Ast quo ad matrem
 pertinebat, vt filios olim etiam à legibus
 agnitos credo, cùm illi ab intestato hære-
 des esse possent, *b* & Senat. cõsulta eos ad
 successionem expressè vocarent, *c* quod
 quidem potuit ita fortassè admitti, quòd
 mater semper certa erat, *d* & cognationis
 iura cum illo retinebat, pater non æquè,
 nam & ἀπαρτορες quo ad eum ij vide-
 bantur, nisi quatenus ipsemet, non legis
 vinculo, sed spontè & volens se illis pa-
 rentem exhibuisset. Leges igitur illos vt
 terræ filios quo ad patrem negligebant,
 nec vlla fuerant mentione dignati, illis
 nec successionem deferendo, nec etiam in-

a l. lege ob-
 uenire, de ver
 bo. sign.

4

b l. 2. vnde
 cog.
c l. 1. §. sed
 vulgo. ad Ter
 tyl.
d l. quia sem
 per, de in ius
 voc.

in-

a l. naturali.
de confir. tut.

interdicendo, a quæ ita se vsque ad Con-
stantinum habuere. Constantinus verò,
5 qui vt rerum potitus est, animum statim
ad multa veterum moderanda, aliq; de
nouo constituenda adiecit. Cùm leges se-
uerissimas quàmplures tulisset, vt Eutro-
pius, Victor, Sabellicusq; referunt, dici-
tur is quoque primus de naturalium suc-
cessione, de qua nihil à legislatoribus eo-
usque fuerat sancitum, constituisse. Cùm
enim tunc omnibus passim liceret paren-
tibus, in naturales filios, quæ vellent bo-
na conferre, edidit duas ille leges: alterâ,
qua senatorum & virorum illustriũ cum
infimis personis connubia damnavit, eo-
rumq; filios exclusit, quæ & adhuc extat:
b alteram, qua naturales filios quicquam
ex patrum, seu testatorum seu intestatorũ
hæreditate consequi prohibuit, hocq; mo-
do primus de naturalibus sanxisse dici-
tur, eò quòd expressè patribus interdixit,
ne quid ijs relinqueret, quod antea vt ex-
6 traneis licebat. c Et hæc deinde multis
pòst annis vsque ad Valentis & Valentin.
imperitum sic seruata sunt. Postquàm ve-
rò ad imperij fastigium hi fuerunt euecti,
tunc cœptum est cum naturalibus multò
mitiùs agi, quàm antea per Constan. leges
liceret. Quapropter posterior eius consti-
tutio, qua naturales filij expellebantur,

b l. r. C. de
nat. lib.

c facit l. f. C.
eo. verb. quasi
sacris.

a In Nouell.
Mar. tit. de
matrim. sen.
§. in.

b in l. r. de
nat. lib. in C.
Theodo.

abrogata statim est, ex aliarumq; legum albo penitus deleta, vnde nec hodie vlla amplius eius extant vestigia, nisi quatenus de ea ab alijs Imp. fit mentio. ^a Constituerunt igitur hi, vt naturalibus filijs, vbi legitimi alij non superessent, tres vnciæ à patre relinqui possent, vbi & alij legitimi extarent, vncia tantum. Quæ constitutio integra adhuc in Cod. Theod. legitur, cuius verba hîc etiam volui adscribere, vt ex his, vnusquisque cognoscat, vera esse quæ modò diximus, videlicet Constantin. naturales filios penitus exclusisse, primòsque Valent. & Valentin. illos ad successionis partem inuitasse. Ait enim Valens: ^b

Placuit manentibus cæteris, quæ de naturalibus liberis Constantinianis legibus cauta sunt, hæc tantummodò temperare, vt is qui hæredem hæredisue filios ex legitimo matrimonio, vel nepotes, qui filiorum loco habiti sunt, patrem quoq; matrêmue dimittit, si ex cõsortio cuiuslibet mulieris naturales suscepit, vnâ tantum bonorũ suorum, & hæreditatis vnciam naturalibus vel mulieri donandi, aut relinquendi habeat facultatem. Si quis verò nullo ex his quos excepimus, superstite moriatur, atque ex muliere, quam sibi adiun-

adiunxerat, naturalem, plurisue di-
mittat, vsq; ad tres tantum uncias, tam
in mulierem, quam in naturales, quo
maluerit, Iure transcribat. Dat. Grat.
& Probo CO SS.

Hac lege lata, postea Arcadius & Hon.
idem quoq; statuerunt, paucis tamen ad-
iectis, quæ in Valentin. lege non contine-
bantur, quæ & hodie in Codice nostro ex-
tant. *a* Tandemq; & Theodosius Iunior,
nova constitutione prædicta omnia con-
firmavit, vt in Theodos. Codice legitur,
cuius verba hæc sunt: *b*

a 1. matre. C.
de nat. lib.
b 1. 2. C. de
lib. p. 1.

Naturales liberi, eorumque matres, nec parvulorum arbitrio in successione. ceterisque modis, quibus rei mobilis & immobilis dominium confirmatur, passim & sine legis distinctione congrua permittantur, nec tamen legis quæ nuper lata est, asperitate premantur, cum satis sit secundum priorem constitutionem, aut extantibus iustis liberis, aut etiam non extantibus, id tantum consequi, si patris deferatur arbitrio, quod per eam iusta moderatione decretum est, ceteris quæ de eorum matribus, liberis libertinisque novam constitutionem decreta sunt, in sua manentibus firmitate.

Dat. Tauro & Felice COSS.
Meminit & huius Constantini asperita-
tis,

a §. illi etiam
pari. In No-
uelli. The. tit.
de bo. decur.
& nat. fil.

7 tis, contra naturales, Theodosius in No-
uellis suis. & Ex quibus omnibus intelli-
gimus, quæ antea adeò difficilia, & inter
se contraria videbantur, satis nunc plana,
& simul composita reddi, nec vllum am-
plius scrupulum in his reliquum esse:
cùm verum primò sit, De Naturalium suc-
cessione vsque ad Constantinũ nihil legi-
bus cautum fuisse. Verũ illud etiam Va-
lentem & Valentin. primos naturalibus
indulgere cœpisse. Falsum illud verò, si-
cuti multa alia, quod Alciatus dixit, b
Constantinianam legem à Valentiniano
restringi, cùm immo ex ea naturales cœ-
pti sint adiuuari, exclusaq; Constantini
seueritate, magnum naturalibus ob hanc
commodum fuerit impartitum.

b parerg. lib.
4. cap. 5.

VERA ET NOVA DECLARA-
tio l. Lucius, de vulga. & pu-
pilla.

- 1 An substitui naturalis legitimo possit pu-
pillariter, aut vulgariter.
- 2 Error omnium interpretum in hoc ver-
bo naturales.
- 3 Naturalis pro filio vero & iusto.
- 4 Filio naturali non sit pupill. substitu-
tio.

C A P.